

pp 1-27
 Index of 682
 K34/82
 ME Mohlab
 Bethany Miskin
 P.O. Ofcolaco.
 12p. 14/10/1944.
 P-3-0
 s682 K54
 Xowela mephata indexed

Bašemanyana le bananyana, xe ba bāna xore
 ba xodile, banayana xobolla, ba bitšana kam
 aka le bananyana, baye mošate xo bina kō-
 ša, ba china bošere le moseare, kxoxi
 e sa rōbale, kabaka la dikōša tōa bāna
 xe ba bina ba le byale, ba xora kxoxi xa m
 moša le banna namyaka, bare^{ma} bēte a
 le na banna, kxoxi, ykōša ba dikana, ore
 fonile na pallo. le bošele mohlomang, mo-
 rena otlare mašoboro, le swanetše xo
 tšona tšona tšona kōša ydwa e ulele.
 Ba tla diwa byale kapel, mmerēko o
 monyē le emonyē o kxoxi, e xeng ba
 berēna o berēna, kantle le xaxana, kabak
 a taxore ba rēkēlla xoolla. Bananyana moth
 obawa bōna, ke xatopa marula, le xo-seke
 la byana. Mohlang manule a budule, ma-
 thamata ba ahlaba, tšatši le banwano, kx
 ošiere xo bina sepelang, le batše batwadi
 ba lena, bare xoya tša xoya batle mono. le
 ba fihlile, ma kxompha o ēma, xare xa bōna
 are, kxoxi ere bana tšona batwena le
 boroke xa ke bōne, bare banayana xobolla,

682.

K 34/82

2

batswadi ba bana batlone, xokile, balatša m-
 orena. O a napa a bahlalošetša xore ka tša-
 tši la xore letle, le nthše bana ba lena ba em-
 phatong. Ka xobane ba kaba ba rōbala le basa-
 di balena, xe le šoboro le ka rōbala le mosadi,
 xoba xo mokata, xana melata, xe mosadi
 a mo file molata oha le mosadi, empa a
 ka seke a lefa, menna le banna, le basadi
 ba tlonomakōma, ka dikōma, bare ke mpya
 a ka napa a rōbala le lešoboro la nta ya mo-
 napa, xane xa banna oke a šaileng. Mono-
 po wa nta, bana xore, eso ba mmolotšē bopu-
 le bya xanua, le kxata le sa khummeditšē
 šememe, ka mo xane xa le kxata, xe are wa
 menna, o fumana xa tletšē ditō tše di sehle
 tša ~~xo~~ xa uudu, bare ke dikōko. tetsatši
 le pitšile, la xore ba tšune, motswadi wa
 ngwana e mongwē e e mongwē, oha a
 ruele byala, bare ke dikxwale, ba krobela
 ntlong ya mohumaradi e motale wa kxōši
 xe ba feletšē, byale banna oha kwa bare, tša
 tši le arošiya morena, nthša bana ke bošero.
 Le xe morena a tawilwe ba tla leka kamaatla
 xo matsoša, ka xobane meala oletšeng xore
 bana ba yo axelwe xo moroto xo tšeba ke yena

682.

K 34/82

3

A botšē motha, o thšaba xore bakanya ba ēpela
 diphêko tša bōna, banna ba batho baya ba fēla.
 Xe morena a tšatše, otha bitša mokxomana
 le kxadi, are xo kxadi, ngana etšhe wena
 o letšhe mphulukwane, o ēte pele xabana
 o ba feleretšhe, are xo mokxomana bana
 o sepel nabo o ē o ba be ē felō xa xore, ng
 aka, e boletšhe byale xo fedile sepelang ke
 moka, xo kxadi e letšha mphulukwane, a
 a kitima, le bana mašoboro a mošala mora
 xo ka lebelo, banna kua bare sepelang
 palo ya sabeng. Xe bašetšhe ba tšwele ka
 maforō, ba thšireti, basadi ba sababine,
 kemokakxadi, ya xona, banna ba ba dika
 netsa, ba rōba mahlane baba thšiniletsa ka
 ōna, byale mokxomana, otlare xo mokxomana
 e mōngwe, ba šape tsela ya xo ya be kē-
 tē, yala kemoka o boēla ka xae, xo tšeya
 seša xo morena, ka morara xa mo a se fu
 mane kemoka wa balatēla, byale xe a
 fihlile ore xo banna lokišetšang banna, mala
 ō, bosantšabyane ba nyakēle, banna dikxong.
 Kemoka banna ba bamōšomong o motale,
 wa xo kxola mala, bosantšabyane ba tual
 a dikxong, xe ba feditšhe mala ō le dikxong,

682.

K 34/82

4

Kemona mokomana, o thōba mollo kono
 ng ya mošata, ka moša xo bōna, ba tšeya mo
 llo xōna. Kemona xo fedile ba ba dpendiā
 kōpēlo ya xo +vbalā, ba se kku kku ē rēre ma
 se mafēfō, xa ba ba dpendiā sebaka, kabaka
 la xone, eso ba bale, ba ba homotā kemona
 ba +vbalā, tšatš; leu xa ba je diš, fēla
 ba ba tšwara xa ba ba, mankharana, ka
 monana, xōna ba ka fumana monna
 e mangwē le e mangwē a ē me, ka mmala
 o šele. Banna ba bangwē batšwa ba yama
 xae, ba bangwē ba tšla. Ka bosela, ba a
 pēdi ba kōna, ba iā mengaōlo, bosantsi
 byane kemona ba a fa tšaraja ba ja
 bosantsi byane, ke xone ba diti, banna ba
 ba ba ja le hano, ba hlattama bōna. Xe
 ba fa tšē xija, ba diti ba swala me o
 po e ba ēla ka xae. Byale ba khalabye
 le banna xamoto le kxot; ba ya kōmenq,
 bare xo ba diti sepelang lotšeya kama
 se hlakane nayo, ka seziyōng. Kemona b
 a diti ba kitima, xa ba fehla, o nwa bare
 naa xa la tšwara ke moxou, kemona
 wakwa bare le se tšwara, bare thakō
 xang la nwa metš; se tla tšwa se tš.

682.

K34/82

5

omma matwelele, ke amangata, ka kua nokeng
 ya sešōheng, byale o dna bathabile kudu. ke
 moke ba ēma ba rōba mahlare, baipira ka
 dna, byale moditi o naba molaō, o re khalo
 ba dikana, ke moke ba xobella bayana nke
 ng. ke ba fihla nokeng, ba bōna banna ba
 bantši, ba bangwē ba badikanešā, ba ba
 utamiša, ka tlaose, male ba khalabye ba d
 ula ka khalala, byale mapina a me
 ba dula o xōna, ba fōtla ka sehlae,
 xe ba feditše xo fōtla, byale ba bitša koro
 tše dibotara kōma sele, ba tsuikēla le
 noka, byale sampakka xe a bitša xore
 batle, byale xe a fihla xa sampakka, ba
 mokkōla le kxetsu ka mpha, o ma
 kua bare monna ke nku xalle, olēla
 teng, moke sampakka o moripa
 masabō, xe eulla, banna ba tlatša le šata
 banna ba balero kraufsi, le ba ba sešo
 tō ba bota kōma, bōna bare, lekwele
 le, le a rotota ba dina mašata, ba divēla
 xore ba bangwē, ba peke, ba akua, xore
 xodimwang, ba dina byale byale xo fihlēla
 ba fēlēla. Batho ka oke xa sebosamph
 aka xona le ba ba kōnato. Kamorato, moke

682.

K34/82

6

omana, o ikobakanya mesobō, a ehlomēla
 ka le šimēlo, o ya nāa mphatong, ba iši
 mēla sebešong sa masate, e ya ka xa
 e, mohlakōma e aloya. Ka tlaxa'ka lona
 lebaka le, byale ke kōma mošomo wa
 ka nokeng o fedile, byale monna e mon
 quē le e monquē, o lošetla ngwana wa
 xatwe marabe. (Kxam) ya xothela polo xore
 ya sene ya kōma masate. Ke ba feditšē
 xo dira byale, ke mona ba xaxa matlare
 ba khumpēla ōna, ba xobella ba boela
 marotong.

Melaō. Ke monna a fihla ba mopuiputi
 a, a se, xabana, batšā ba mmammarōpē a
 xotlala, le kwetšē. Ke monna a bitšā e mon
 quē, a, bya mokēte, yena xe a xaba oxe,
 e lebyana, xe ba bolela nabo kamona ba
 re, boloi, bōna xe ba fetola, bare e byona.
 Mollo bare ke sesere, metre ke matšā
 la, xo khonkxwa bare ke xothšoba, xe
 nya ke xo kōkōlotšā. Ke mondi e monquē a
 ka phoša maina a, bare pudi ya ja latšā
 e lošetšā tšē dingwē, ba swanetšē xoba
 iša xohlara (maroke) bošexo. Boloi xabo
 jēle ditswaneng, bojēla mahlateng,

682.

K 34/82

7

ba šeba ka marōtio, le ditšhipa, le ditšiw
 ene, merōto e ba šebano ka yōnabane ke
 sekwalo. Dit Dijō tša xōna baja ka mo-
 swananyana le kamabanyana, ko fa + a
 dikxatēbe, ba dimwala ba dibeya khaufi
 le moroto, byale mona dimwala ke ba di-
 ti, kxatēbe e ngwē le engwē e kxētha yo atla
 xo moiwalla morōpo, ya sa kxēthato xa ba
 swale ke mona ota valla le šwa, xa fi hlēla
 yo mongwē wa mota, a mota o iēla a
 swala, a matšā xone o swanetše xo kxētha
 Botōbe byo ba ba apēlelo byōna bare ke mo-
 nga slo, ba boloiša ka matla, wa tšya mo-
 tho ka byōna o ka mmotanya. Xe a fi hl-
 ile ka morotong, ba diti ba alexa ka dif-
 ēis tšya bareng ba tšya, bya pōpōmēla, ke
 pōpōba swanetše xo bobēla xo šele, ala
 a xalana batsābolēla, ke mona bare tiki,
 mona e mongwē a ba ēmletša ka kxoti
 aye, tibipana (xo tšya mokwēte ka sešetē)
 byale ke mona aye, kxatato (ejang) ke mo-
 na ba thoma xoya, xe e yo mongwē, a fe-
 difōe botōbe, a sabonyaka, ore swiki
 ke mona ba mota, ba diti xē kōma e saja
 bōna ba tšya merōpo ba dula kante xa

682.

K34/82

8

mafōrō a moroto ba etrakatša, ba ē pēla
 hoša, bare, ō ha e tšwai banna ke motho
 ka atea ya rialo, byale babanguwē bare
 ō ha e hō-haa, byale yola wa rahlabella
 e yena o rēte kamya ka menkwa e men
 tš'i, makwa ene ō ha e letšwai seboam
 qho^oto, ra loka byala ba atoka, ō ha o hō-haa,
 ō ha e serato ke maratāle, o ha o hō-haa,
 byale byale ka moxwa o atebare diēma,
 xo fihlēla kōma e fetsā xaja. Yola a badi
 šaro xe a bōna xore ba feditš'e, ore many
 abakla, bare mm, kemaka o kwa batha
 ma xo rāhlōla, ka xore xe ba saja, a xē
 hlōla, ba dira karakara, ke xore xo bati
 ya marara. Ke ba dutš'e se sepong (molli)
 ka madulo a bōna, yola a xoba ba leša,
 o tš'wa matatata, are, pidi, bōna bare
 xa byabeya, pele xa moxwa, ^{wa} e rēte kamya
 are, matito ke marēma a boselipe, man
 la ke marēma a bo mphaka, marare ke
 ke maswara a bosatla. Byale a thom
 a xore pidi, bare xa byabeya, xa byabeya
 bohlele ke e, bare molabyana o sena me
 tsi, molabyana o sena metš'i, mathēla
 thš'ele a bokwale. Pidi, xa byabeya, are

682.

K34/82

9

thakatsimiri, bare, re hlokana molapong,
 molapong o huetšane, re huetšane sa
 mphaka, samphaka, o hloka, madimule wa
 sala. Pidi, xabyabea, kokotele kokotele, pēba
 wa thšaba le makivere, mohlā pēbana ne etwa,
 motwere ne akonēla. Pidi, xabyabea, bokokonye
 kokonye, ke xonamela thaba, tša namamosela mo
 sengwane, e saletšona beša malōkwa, e sale
 tšona. Pidi, xabyabea, banna mothane, mothane
 wa hloka, mphahla wala. Ke moka byali are,
 xo bona tšeke (ē mang), a ē miša p̄ate e la ya xa
 + me are, are, koko wēe, bare e ē, are, xa ke
 koko ke bitša manabane le photwane, bare o wa,
 ba dutš; ba nkanalla xotha, o wa, xa ba ke ba n
 kanala dibodile, o wa, nna xa rebakone, o wa, xa re
 ba ša ba kōma, o wa, namoto wa xonwa
 byala, o wa, a o kamēla bodiba, o wa, are kwena
 entšee, o wa, molako ke p̄a bodiba, o wa, ele¹⁰ selō
 sa metšing, o wa, are, oša ke moka ba thoma
 xo xobella, ka sona sebaka seme ba xobella,
 banna ba tiana, ka dikka, xe ba bōna banaka
 xoxoba tšana bare, šikōma (le setšanang). Xe ba
 ba homotša, ba letša moludi, ke moka ba
 phuphutha, xe ele ka moswanana, ke
 moka ba tšeya mahla-re, ba seripa ka dha,

ba xobella ba aithwa ba ha hlareng xo hlwa ba
 raloka, byale baditi: ba xwala me^opo, ba
 ita xae, ôla wa pôpa, ba hlomela mahlare,
 moditi ya xwalato ôna o êta pele, bamo
 ôala na moraro, ba ôpêla kôpêlo, bare, mohla
 bendi are, oha elewa, elewe, byale byale
 xe ba le kraufu, le xo fûla xae, moditi wa
 xo kxona xo rotana, o ve êmaⁿ; ba êma, are, ba
 sadi we e, bala bare, e e, le dira keng basa
 di, bala bare ôwa, xo kôra^otsa, ke apeya botôbe
 wa peya pôpa, ôwa, ke sare basadi xotlala,
 ôwa, ke ra yena ngwananyana yo mokête,
 o wa, a no apêla ngwanabo pôpa, ôwa, a xoka
 ke ba^oemanyana, ôwa, ka no lala ba monyoba bo
 zera ka moka ôwa, mo roteng baditiⁿ; nyo ya
 xatwe mo^olêlêⁿ, nyo ya^o me e ntso ya ma
 boya, monyobeng baditi; kxwa opha kiding, xe ba
 dira byale bahlaba botôbe bya xatwe ka diphateg
 ele xore ba rotana ka mokwa o baka kxonator
 Botôbe byôna byala bya pôpa, o swanetle xo di
 ra byala, a xwale boe mošata, xobera xore
 ke utile kxwale. Ka ma^obanyana le xôna ba
 naja byale ka moswanyana, xe ba pediti, ba
 ba ôpendiša di kôpêlo tšê dinti; kôpêlo ya m
 ôfelô ya xo ba rôbadiša, bare, kxwerere masema

682.

K34/82

11

fêfo, wakwa banna bôa bare, bogape banti
 pa polo, xe baba homotô, ota kwa bare sai (x
 x rôbalang). Matla xosa ba batro^{ra} ba fetola
 molelatladi, xe baba^{hota} bare switci,
 yo mongwê le emongwê o swanette xotora
 ka sêna sebaka se^{na}, ya tšalano a tšôêla
 moroto wa teina, xe bafeletô^o xotora
 ise mona ba xobella noša ka etse, ba xo
 ma ba rôbala. Ba rôbala kantlong ka etse,
 xa ba apare dikobo, ba apara, lethêba lakroši,
 (byane) ba swelêla ka xare xohyana, bobone
 tšo xaxoto, xe o rôbala o swanette xokwa
 êla, wa rôbala byala ka xae ba tija, ba tso
 tšôabiša xore o ka sethōša. Xe baile xo toma
 ka tšabe, pele batona esale, xosasa, bathoma
 fase xo yōna ka lebele, o kama ba rôka
 ba^{na} tšaba ya xa mohlabe ya hlatsi^{ša}, ba
 ntš, ba tija ke dithukane, ke mona baba
 uta batlatla ba ba bitša xe ba tšoboya, xe
 ba fihla moroto, yo mongwê le emongwê o
 rêmel kxati, ya xohlêla molwetši, ke xore ba
 ba babayo ba sayato xo thoma, ba batija.
 Diphōōfō tšê ba dibolaili^{to}, kamoka diya xo mo
 rena, fêla banna ba ba toba baile nabo, xe ele
 tšê dintši wa ba swaêdiša, yena ota sw

682.

K 34/82

12

Mokwena

a edisa ke kxosi, dihlōrē tša tšona ba diapaya
 ka morotong, ba dikana xa baje, fēla xe mim
 apwe byōna a lokile, onba utametša.
 Xo fētōlēla. Ba bōna xe babantši ba faditi,
 ba šetšē ba sebakae, byale xe bafša tšona ba
 fētōlēla, ba suanētšē xo vaniša, kxana ba e
 šwara ka diatla e sephela, byale ba etum-
 eie, ke mona ba hlomēla phateng, byale ba
 tšona lella ba apara tšona. Ke mona ba
 tšona e sale xosasa ba ya bina kōša m
 obaleng, kxole le basadi, fēla ba ba bōna,
 le sōšana le suene phate elaba hlome-
 tšeto kxana, o bina a dikalaxa ka moxa
 re xa le šaka la bōna. Ba bina xo fihlēla
 le tšatši le hlaba, byale xe lehlabile e mangw
 ē le emangwē a diša xone kxana e tla tšwa
 kaxana, le yēna kxana e dišitšē ka mo ekla
 tšwara ka xōna, yore kamo xo emeng ba ba
 nyana, ba bula sebakae ya tšwa ka xōna,
 ya xhāba e lebile morotong, ka moxa xa bō-
 na ba e xaniša, xone ba ešwara e sešo ya
 fihla morotong, empa ya fihla moroto^{na}, ba
 sešo ba ešwara, baoti ka moxa ba šiba ma
 fōrō ka dikxati; byale emangwē le emangwē
 xe a feta ba ma^hedisa morakxō (kaxi ya maoto).

H. N. f. 8

682.

K 34/82

13

Byale banna ba bangwē ba ba ruta ma^o
 bane xe le saha, ba bangwē ba lena ba sw
 anetše + utama tseleng, xone xa e^o tšwa e^o rite,
 bale, lena le tla e swara, ke moka ba dira
 byale ba e swara, ba ba rotše kōma.
 Mešomo. Ba ripa dipate tša mantlo, ba
 dikxobakanya ka ma-oteng, byale ma^o ya
 dimakano, o ya xo moena xo dikxopēka, ka
 selš se anaro nase, xoba pudi, le byala,
 matsatšing ana a bokhana, ba xopela le ka
 tšhēlētš. Byale xe moena a dimētše,
 kōma e swala dipate bošero, xa ba +ōhlō-
 le, ba beya dipate fase + a batse tša seke
 tša dira le šata, ^{sehuba} ^{sehuba} ba xōhlōla xe ba fi-
 hla ka moroteng. Beng ba motse batla ma-
 kala xe ba tšwa ba fumana dipate
 tše dintši dile xoteng. Ba lota dišepo
 tša xosi, xa ele tše dintši wa di ekisa.
 Kudu kudu mošomo o moxola ke xotoma,
 diphōōfōlō, byale ka matlaba, dikxaka, maku-
 elele, dihlōlo, mebutla, diputi: le dikōme.
 Xe ba kare batšoma e monqwē wa mādi a
 thobiša (xofeta), mahlatse a bōna ba dibo-
 lae ka bontši, ba hōka xobolaya, ba ba bin-
 thōša kōša ya dithšwene, ba dikuluta

682.

K34 82

14

mosopalo bare, ja hōn e byale byale, baditi
 ba ba tiya kadikrati, xofihlōla e monquē
 wa bōna ene dikōma balerōheng. Xe batl
 ota mawe, bathoma xodira klarara,
 xe ba ēme ka mae no a bona, kemona
 bare xabaxaba, bya e bathoma xo sepeh
 ba thoma, kabank la xokwa bahōko²
 bya hoša ela ba xaba ba ebina, phōfōlō
 ya tota, xa e satlota. Letiāt^v: le
 ile bathoma ba bona morotang. Ba
 bundi ba rēēa dikwale le dinonyan
 a tšē dingwē, xote ba difakēle ka
 malopang a moralo, le xe ele nompana
 enyanyan. Ba thōla ka tšona mohta
 xo fihlile monna wa moyeni, xe a ba
 ôpēt^v a saba tōba dišⁱ ka pela, ba
 e tšōba ba o lahla pele xaxwe, kemona
 a lebota, byale kemona a ba robadia.
 Xe akare a phathōndi phutholla a fu
 mana, ele motēkē, xa xona taba mo
 lato o fedile, a ka se sakxōna xo ba
 tōša. Mallo uka morotang xe ba
 o xatšā, wa tšwikēla ya noba mollo
 ka otee, le bona xe ba dila ba tšwikē
 la, ba banquē ka kxakala, banquē ka

682.

K34/82

15

tlase, xa ba o o re byala ka batho, ba o ra
 ka kamele, ka xozhokaxana, bare ke
 xahlaba thedi, bathabiša dintata tša
 bana dikasere tšau fōla kapela, xe ba
 ka o ra byala ka batho. Malai xa tšene
 ka morotong, ka ba ka la xore ba beya
 diphaka tšē dikroth, le yāna kōma, ba
 tšena mesoba yaba ba bolatšeng pele xa
 bana, ba e hlakanya le dikhare tšē din
 nguē, kemaka ba tšena motsekwan
 ba okkē-jeranya yaba dithselimetla by
 ale ba thšēla thšidi, byale mondi e m
 onguē le e monguē, atla e kxera,
 a metšēla teng, xa xona maloi ya
 katšeng a ba dira setō. Le o nam
 asanana, a xozobala le basadi ka
 xae, xa ba dumelwe xo tšwanēla
 dijō tša kōma. Xe ana le manko
 ma, xe a fihla ka morotong o swa
 netšē, xore hloua mabyene (ke xore
 le seke la kxoma. Xe a sadira
 byale bana ba kxama ka morotong,
 banyakišiša ba fumana xore ke
 morwa mokēte ke molato o motolo
 ka xobane o nyaka xo bolaya lešaba

682.

K34/82

16

la kkozi, o lifišwa dikxemo tše nne.
 Ba bondi baklata bošero le baditi, ba ya
 nakeng xo epa kxēta, ba sekxēta ka
 yōna xodimo xa dilōtō, ya omēlēla xo
 dimo xo tšona, xosasa maxanguē le m
 oxanguē, kxōkxōti, a tšota elebelēla, ka
 mo koxōmuxileng, byale a fumana ta
 kxomuxile, yena mendi yame otlakwa
 bohōko, etla mokōkōka ka maatia mame
 xosasa a ka sekeng a tšota a boeletša
 Kxōkxōti ke phake ya kōbi, kxēta ke bo
 tata byo boswen, xa bale kxole o bōna,
 hlōtō tša bōna e e tše thōwen.
Xo alota. Kkozi e tšibiša manxolowa
 kōma, ke xore mabebedi, xore ka tšatš
 i la xore, o botšē baditi, ba tšibiše beng
 ba bana, bana ke matšola (xofōla) ka
 tšatši la xore ke sēlala se ēme, ka
 moswana a xōna bacalota. Byale ba
 tšwadi ba bana, ba banna, baswane
 tše xōta, ba yalala ba epēdiša, bana
 bošero kamoka. Ke bošele, rapaxwe
 e monquē le e monquē, ota le lekxes-
 wa lee ngwana wa xaxwe, yowe ng-
 wāna wa xaxwe, a dikxileng ka mo-

682.

K 34/82

17

ratong, mokxomana oya batswading ba xaxwe
 a byaya sedibêlo (xonloboša), kxanthe matšā
 tši kamoka obe a nafara tšatoja a iša, fêla
 ba sammotše, xore a salêla le fêla, ke kō
 ma xa babolelele yena papaxwe nguana
 le xe atšeba, a ka seke a botšā mosadi.
 Ba me bana ba bōna ba saphelato, ba bana
 xe ba swala, marato, e marōbe, ba bile ba
 etšwa ka matseng ba eya mošate. Tša
 tši la xalop ulata, xa baje dijō, fêla ba
 radi bōna, ba fara ba iša, ba tšepa ma
 xōbe a bōna kamoka, ba a faxêla le sa
 keng, ba a iša kxoxing, o tla dira byala
 ka ōna. Mosepare a me wa xalata, ba
 hlwa ba hlapa, bana ba kxothêla dilō
 tša ka morotong felō xote e. Byale xe
 letšatši le šetše leya xodixêla, monna y
 monquê le e monquê, o tla le lekkeswa
 la nguana wapaxwe, le makhuna a
 xo phahlaxampa le letšaku, kemoka ba
 tlatsā lekkeswa, le yena mondi, kamo
 raxo ba ba tšweša ōna, xe ba feletše, byale
 mondi e monquê le e monquê. o tšya
 le para le kxati, ba êma ka tšōna. Byu
 le ba letetše mathōši wa moroto, batlo

682.

K34/82

18

xa ba êma kxole nyana le ôna. Ba bondi xa
 ba swanêla, xo le bella morare, ba katôna di-
 šo, ke banna ba lebelaro ba fêla bare, thšou-
 ba polo ya raro teng tšatši le a xošya, ba
 bôna moši ore tupuu, yale ba thoma mo-
 xobo, ba xoba ba libile kxorong ya mošate,
 xore moši o thome katupa, kemoka ke
 maraala. Basadi ha xae, ba kxana, ba
 re a lare a ka seboe, emonquê le em-
 nguê, o kxana a tsuue le xexo, la xalla
 ngwana waraue. Banna bôna ba xoba mo-
 xobo, bare, ya ôle, ôle, o o, ya ôle ôle, o o byale
 byale xo fihlêla ba toena, ka kxoro, dia-
 lotaredi namêla fase, basadi ba cila m-
 atoto, tare xa kxoro, ke moka xe ba fihla
 dialotane didula xodimo xo ôna, emon-
 quê o dula xodimo xa leoto, la bo, ba diti
 ba bašapa. Kemoka xo fedile, baja matô-
 be, fêla dialotane xa dibolediši basadi, xe
 ba feditiš xoja, ba ba tšêla matoto, a bôna
 ba yoala lapeng la mošate, ba rōbala xōna
 Banna bôna ba rōbala kxorong, balata ba
 tija kōmana, malešapane, o lala a ha
 bošeto kamoka. Matla xosa, ba tsoša di-
 alotane, batlilo bota komana, tšōna dikxa

682.

K 34/82

19

Li tšela ba tšwato, ba dipuwere, ba batiya
 ka tšona xodimo xa kômuna, e monqwê le
 e monqwê xe a fihla, a patlana xodimo
 xo yona, kemoka ba motšya xhati tše pedi,
 byale byale, xo fihlêla ba pella. Kamoraro xa
 mome ba ba xêêla moroto wa bôna, byale
 ka, manala, tšina lamoroto ba le fumana
 ana xoxing ekolo, le tšona ka sona seba
 ka seue xo atlota xwaba xohlatile selô.
 Ka moswana xoxi, e bahlabêla xomo, e
 bahlatšiša dipêba, bôna bahlwa ba bina
 matsentse, ke koša ya xobinwa ka dina
 ka bahlaba fase ka mapara ala baalu
 xileng nase. Xe balle xomo eue kamo
 swana, ba tšama ba bina metseng, ba
 ba fa seue ba leng nase, ba banqwê
 ba maina ba bahlabêla dikxomo, xoba
 dipudi. Xe bahlakanke metse ya nareng
 ya xabo, ba boya mosate, byale kamoswa
 na ba yoxaala mapara kanya. Ke xore
 xo apala dipetê. Lona lebaka leue ba
 bina, banna bahlôkômêla sealotane
 se sekare, xa sesepele sašanka, xe se
 dinê byale, mahlang wa mararankanya,
 ba swanetše xo ba mamisa dipudi, ke xore

682.

K34/82

20

matsuêle a pudi a sabedi, byale ba rēma
 diphate tše pedi ba phathaniša monwana, b
 yale ba minya ka tšona, bare ngwana o
 bale kōma a ebōna, o tšapa basadi xore
 se xodinileng ka morotong ke ba pedi
 tše mame, e monquiše le e mangwē,
 byale ba lokolota e o a marae a bōna. B
 ale ba balotše ba dikana ke maraola, ke
 maloki waraba banna, xoētše botwēra.
 Ba dikana ba balla marae, ba tliša a lota
 mola xo riithela. Ke baile marae a bobōna
 ba bahlabêla dipedi, ba bahlatiša dipêba.
Bale. Ke leballo la basemanyana, bathomi
 le le basemanyana, pēla basemanyana
 ba loile ba dikana, ka morao le bōna, ba
 ya malapong (morotong), ele xore seba
 ka se basemanyana bale morotong, bōna
 e be ba rubaruba ka xore, ba bina mantelele.
 Ba tšona esale xosasa, baya xohlajja bo
 kona, bare xo fihla ka nokeng, ba kōkōbala
 ka xare xa bodiba, xo fihlêla letšatši le hla
 ba. Ke lehlabile banthša motšara, ba dira
 methaladi mahlong, le matsatong le ma
 otong, le climpeng, ba dira byala ka pitš.
 Byale batla ba bina xare xa xoro, ele xore

K34/82

682 2/1
 xe ba saha xe hlapa, ba epêla kōša e bareng
 sahlapa bakona, xe ba tšoboya bare xe tšō
 hlapa bakona. Xe bale xare xa kxaro ba
 bina mantelê. Bale ba fetša beke ka e
 tee malapong, ba ba balotša eseng kudu
 byale ka banna, bōna ba nonpa tshlamana
 ya setlape, byale ba ba tšura ma kkeswa,
 ba ngatêla byale ka ba šamanyana. Tsatsi
 le ba tšoboro mona, moadi emongwe
 le emongwe, o ya e swere kxoko le sa xo
 kopetša kxoko. Be batatêla kxoko dindkeny
 byale sa xokopetša kxoko satla ka xodimo,
 ba se ba xukilue, xa xodimêle xone motho
 a ka rōbala nabo. Xe monna a ka fuma
 anwa a rōbetšê le ngwale, xe molato
 a moralo kudu, naba ka la xone oxuvile
 basavile xa mmatō le kxoki, le monarony
 xe a sena sa xolefa ba xoraka. Ka maba
 nyana a mangwe le a mangwe ba fepešō
 a ka lepatong (ntlo ka xoxiwa ka dihlak
 a tša lotšā). Byale banna ba aya se du
 tu, pele xa xone ba aye, ba tšwele ko
 ma e bare, ke malebotwane, ke moka
 bale balala ba epêla bošoto ka moka.
 Ke moka senêšitšê xone banna ba aye

K34/82

682.

22

sedutu, molebotwane ke moka otloile, moka
 ng ba axa sedutu, xoxôxa sekohai, ts'abli le
 we sefihlang ka lona, bale ba rôbala kxorong,
 xa xokxathake, le xe pula e kana byang le byang
 e kha naba felêla mmeleng. Ka sipihlike se
 rêra me rêra ya sôna, se enamathe a ê-
 ma mafôrong a sedutu, a kxowella are,
 axee kôkô'i e yabakho, e se batša thotaya
 pôô (manna-kxô'i) le ngwale matole mareba
 ne (kxô'i ya mosadi), kha a ka matoto ke
 rapile, a wena a xaxa, a rapile, a boele-
 tša xo kxowella are, axee kôkô'i e ya batho
 e se ke lapile, ke tšwa kxale, botšeng ngwa
 le matole marebanale thotaya pôô ke nja
 ka metsi mahlapêla (byala), kemoka ba
 rwala ba iša. Byale xe sefeditšê xoxêra
 melato, sebitša bale, byale ba arabêla, sa
 re melato yaka ke serile, koula (tiya
 yapa). Masotana, dikšarebe, banna le
 basadi, bašemanyana le banenyana ba
 lala ba sôbetêla bale, xo fihlêla boesa.
 Kemoka ngwale o swanetšê xoxôrôxa
 e sale mosepašana, ba kitimêla kôkô'i
 kemoka ke mosebetho xo fihlela batlilo a

K 34/82

682.

K34/82

23

lota. Basadi le bōna ba batwalla dikō-
 tša bōna pele xa mosebetshe, ngwale e m-
 ongwê le e mongwê yo a tšerwero, o tswa
 lla ke ba botadi dikōma. Ke bo mosiamone,
 sepwatarwatarane le lepano, dihlaka ma-
 hlakeng, banna le bale ba ēma mariba-
 neng, fēla banna ba swanetše xatama
 ka xobane basadi ba tobōna, betla xorota
 byale ka xee ke barcholla. Wa bōna
 e hlaka etla, kraufsa le wena o swane-
 tše xo thšaba. Dikxone tša xo xatša mollo ka
 sedutu xo rōba bale, bare ke bohlatla, ngwa-
 le e mongwê le e mongwê o swanetše xore
 xe kakōi, e bitša xore ke nyaka marapō a di-
 thotla a tsebe xa batša xore, e ra dikxone.
 Ka sere senyaka modupa ditshuene
 sa~~sa~~ senyaka matšano, meno a bathoka ke xore
 sere mahoya, ke tšona dirupo tša kō-
 ma. Xe kwedi e ile tšofing, senkōi se
 thšaba le tšofi, se bēla madibeng, fē-
 la ka lebalana seabona, byale byale xo
 fihlēla bazlilo a lota. Ke se robadišitše
 bale, xa serate xore motho a dirē le
 šata xoba xo rotana, xoba ntwamowe

682.

K34/82 24

motšeng wa mošata, se dibe tšena diha
 dirina, setsoša, bale, mohlomong sa nqa
 la, sa se boela madibeng a bakubu le ba
 kuena, byale semamathe o tla xowella
 are, axe, kakoi e ya batho, ere, nna ke ya
 tloa mokete o mpolai, o thobere tšitšie diha
 koriteng, a šale a bolšša, byale mokho yo
 we a ile a dire le šata, a swanetše a nth
 ša selo a setibele, ke moka molato o fē
 le. Xe yomongwe wa bale a ka dire pho
 šo, se ba ša mahlatlana (xohlapa bošero),
 wakwa se se, ngwale nkōrie mahlatla
 neng, byale banna le bina ba fēla bare,
 ngwale nkōrie, e nkōrie mahlatlane, ngwa
 le nkōrie, e nkōrie madibana mas. Xe se
 sena mokho wa se ba ša kama, ba tla ba
 ba fihla mokeng, ba kōkōbala ka xam xa bo
 dibe bošero, ka moroto xamo ba feletše
 ke moka ba kōna ba boya xae. Ka sedu
 tung mosadi xa tšen xamoto le maraaba
 Mosamo wa bale ke xolema mašemo a
 basadi ba mošata, le xahlarda, xe ba fed
 tšie mokho ya nako le saratwe o noba
 kxopela se morena, ba ya ba mošomela.

K82.

K34/82 25

Xe mabêla ba budule, ba rōba thēmoya mo
 sadi e moxolo wa krofi, kemoka ba alota.
 Tsatši le wa bakla tšorang balota, e ba se
 lala seême, xe ba esa, ba ~~hōra~~ bēula ba
 le pendi, xe le tsatši le ya xodikêla bayo
 ka nokeng, xōšikiya seokla sa kōkōi (hlōtōya
 kōkōi). E le xore pele xumome bē bina ma
 lapê, krofi ya bahlabêla krofo, kemoka ba
 tsama ba bina meto e kamoka, e mangwê
 le e mangwê, o na bafa se ana, xasa
 Xe ba feletše xo šikiya seokla kemoka,
 kōkōi ya madibeng, se ba finta wa krorong
 kemoka krofi ere, tšorang le bana bale
 na, kemoka xo fedile batlora. Ngwale e
 mangwê le mangwê o ntlha sehlahle, se
 xo papatwe krofi, ke pendi. Kemoka byale ke
 ditšete, ba kama mokamo byale ka ba se
 di. Xe batho kamoka ba bume mabêle ba
 feditše, hlokwa e budule, byale matsoa
 a thoma xo tse krotha hlokwa, ba e krotha
 ka bontsi, xe e ke le entti, bo papatwe bōna,
 bayo mošata xo bera, xore ba feditše xo kro
 tha hlokwa, kemoka krofi e tlave sepele
 ng lo latêla bana bawe, kemoka bayo xo lo

H82.

K34/82 26

xa. Xe motho wa xotima dilating tse dingua
a ka fihla, ka mowe ba la aru kantsa, ba mola
hléla lenti, ba bôna e pa kxone xalota ba
moêma (xotiya), e le xon pele ba matšitšé,
le molas a o hlabile ba bone xabatsé xore o
balatšé. Xe ba feditšé xo balatšéla, ba be
ta kxotšé xore ba fedile. Kemona kxotšé tla
re, xo maxaola, sepelang le batšé ba mmale
na ba êna mebela, kumona sepelang, le
le ba batšé ba šile, ka moneo sepelang, le
ba batšé ba riteletšé, ka tsatšé la xone le a
tšwa, Mabala auri ke dikxwale tša
xo aya moroto. Tsatšé lewe ~~mmale~~
e moneo e mongwe e e mongwe, a tšwa
a mwele kxwale, ya gwana wa a mwe.
Kemona xe le tsatšé, e ya xodinele, ba tš
wa ba ya morotong, monna e mongwe
e ~~le~~ mongwe, o rola bana ba xabo. Ke
monna ke batwera, xa ba saboleli ba radi
ka molomo, ba ba bolediša ka moludi. Ba
a para hlokwa, tša kopu a tšakka ka ma
hwafeng, ke merapala, dikxape ke tša
mo dinong, ma seella ke a maotong
le matšotong. Hlokwa wa hlátong e na le

682.

K34/82

27*

ba sila, ba xo kxona xalora maloteta. Xe
 ba bolla botwera, baja dijō tše ditotē, le
 byala ba^anwa, eseng kama^aka, ka xobane ba
 fumana motwera a tšilwa, pidiya ja lo
 ša e lapetša tše dingwe babetiwa ka
 maka xa bōna. Marōbe a bōna ba ũeba ka
 moroto, ya xo swana le e batwadi ba ũe
 baro ka yōna. Xe ba rōbala ba a pola nlokwa
 ka koša, e bare, morwa tholotane, le šōkōle
 šōkōš. Xa xo sane polle e byale ka e la ya
 pele, šelš sa bōna se serolo ke mešamo,
 le xo ethuta xo bētia maho, le mapāhlo. Ryalē
 xe bale kraufi le xalora, ba nthia dithale,
 motwera, emonquē le emonquē pidi pud
 i, matšiki a boleho ba nthia le dithalete
 kesone. Tšatši le batla tota ba^alota, e ba
 selala se šeme, byale ka pele. Xosasa
 ka miiki ke maka moroto wa swa,
 xa ba sa rōbala kxony, batwadi ba
 bōna ba napa ba tlotā nabo. Kemoka
 ba feditšē, bodikane le botwera, byale
 ke banna, ba swanetšē xo toma sen
 na. Kemoka xatlilo fela mengwata e medi
 koma e sešō, ya tšeiwa. Kxosi ya bolotša me
 ngwata bōwa bošebene ke maka wahwa.
 and 682